

Else Jacobine Jacobsen og Martin Christian Restorff

hylde. Ja, han kom rimeligvis et par hylder højere op, end han havde drømt om.

Allerede det at komme til Thorshavn må have virkende inciterende på en mand af M.C. Restorffs kaliber. Her var nye ”sjove” omgivelser og noget at rive i. Her var embedsmænd og andre fine folk, der satte pris på godt bagværk, og her var en hærske af mere eller mindre forkomne fattigfolk, for hvem det nye bageri – øernes første – blev noget af et Soria Moria slot.

Det tjener Gamle Restorff til ære, at han samtidig med, at han gjorde sit bedste for at skaffe de fine folk tidssvarende bagværk, åbnede sit hjerte for byens fattige. Et proletariet, opvokset omkring den kongelige monopol-handel og yderligere forrået og forringet gennem det i de hine tider voldsomt florerende spiritusmisbrug. Jeg tager mig vel i agt for at gøre gamle Restorffs historie til en letkøbt småborgerlig solstrålefortælling. Nogen selvforglemme idealist var M. C. Restorff langt fra, og for sociale teorier var han naturligvis blottet. Men den myte, der efterhånden er opstået om hans godgørelse, har på den anden side solid bund i virkeligheden. Folk fik brød at spise, og med betalingen blev der ikke gået for strengt til værks. Bageren foranstaltede tillige ved særlige lejligheder storstilede fester for de fattige, der samlede i bageriet, hvor kød og suppe fra den store bryggerkedel serveredes på borde og dejtruge.

(Tað sigst at tiltakið ”Tað gongur sum rótasúpan” stavar frá hesum suppuveitslum.)

Stort ry stod der også om hans ”juletræer”. De var lavet af lyngomvundne tøndebånd anbragt omkring en stang og behængt med forskellige godter. Under disse hjemmelavede gevækster oplevede byens fattige – børn og voksne – for første gang i deres liv et juleknald efter rigtig københavnsk mønster med dans og sang og uddeling av gaver og lækkerier. Det bør i den forbindelse anføres, at M. C. Restorff var ikke en påfaldende religiøs endsige missionsk natur.

Bakarin gjørdist stórkeypmaður

Som allerede nævnt, bagerhåndværket kunde i længden ikke tilfredsstille Gamle Restorffs virketrang. Han drømte om en større og bredere virksomhed, og en sådan fik han også bragt på benene, da den Kongelige Handel i 1856 ophævedes. Kapital skaffede han sig så at sige på sit efterhånden grundfæstede renommé. Han overtalte forskellige velhavende bønder til at sætte penge i et nyt handelsforetagende med udsalg og klipfisketilvirkning og blev derved i stand til at købe den såkaldte ”vægtbod” i Vågsbotn eller Frederiksvåg, som det dengang officielt hed. Der var held ved den nye handel, der blev i de efterfølgende år bygget flere huse i Frederiksvåg, anskaffet skibe, anlagt fisketøringspladser

og oprettet filialer omkring på øerne. M. C. Restorffs handel blev altså efterhånden den kendte og blomstrende organisme, der på sit højdepunkt havde sytten bygninger i Thorshavn, to koffardiførende skonnerter og talrige fiskekuttere, filialer i 30 bygder, og som beskæftigede en hærske af fiskefolk, lossemænd, pakhus- og handelsbetjente, filialbestyrere og søfolk.

1882 optoges Frants Restorff, (sonurin) sum medindehaver, og firmanavnet forandredes til M. C. Restorff og sønner. I 1906 gik Rudolf Andersen, som havde været knyttet til forretningen siden 1860, ind som medindehaver. Rudolf Andersen var dog lige fra den tid, Gamle Restorff faldt fra, den egentlige leder.

Fekk seymskuffuna at ljóða sum pening

Det gik naturligvis ikke altid kun strygende med handelen. Det fortælles, at der ved en eller anden lejlighed opstod rygter om, at det nu begyndte at knibe for gamle Restorff, og disse rygter vakte naturligvis panik hos de bønder, der havde sat deres penge i forretningen. En af dem drog til Thorshavn for at få syn for sagen. Gamle Restorff tog venlig imod han i butikken og trak ham med op på kontoret. Da de på vejen passerede en åbentstående sømskuffe, råbte Gamle Restorff irettesættende ud i butikken, samtidigt med at han skubbede den klingende skuffe

M.C. Restorff sum eldri maður framman fyri vindeygð

ind: ”I må sørge for, at disse her pengeskuffer ikke altid står og gaber!”

Fyrsti heiðursborgari í Havn

Hvad nu M. C. Restorff selv angår, fik han jo efterhånden mere og mere at stå i. Som årene gik, udviklede han sig til den kendte og endnu i vide kredse varmt erindrede patriark ”Gamle Restorff”. Hans rundhåndethed og hjerte for småkårsfolk mindske des ikke med alderen. Han var i øvrigt en mand af enkle vaner. Skønt arbejdsom var han ingen egentlig slider. Han holdt af at se det blomstre og trives omkring sig, og han havde jo også den lykke at se sit ønske opfyldt så at sige til overmål. M. C. Restorff blev 81 år gammel. I sine sidste leveår var han temmelig affældig. Han sad som oftest ved sit vindue eller i haven og gjorde sig spydige og ofte humoristiske betragtninger om forbipasserende.

På sin 80 års fødselsdag blev gamle Restorff udnævnt til æresborger af Thorshavn by og var i den anledning genstand for almindelig hyldes.

Hetta er eitt heiti sum bert er fallið einum øðrum havnarmanni í lut, nevniliga langabbasoninum William Heinesen.

Konan gjørdi ikki nógv um seg

Min moder skildrede sin bedstemor Else Jacobine således: Lille, spinkel, med smuk profil men skeløjet. Hun synede ikke af

meget ved siden af sin mand M. C. Restorff, som hun i enhver henseende føjede sig efter. Hun var stilfærdig, venlig og ligefrem og var vel lidt af tyende og arbejdsfolk, af hvilke nogle skal have opkaldt deres døtre efter hende. Var i modsætning til manden noget påholdende.

Hevði sínar serheitir

Samb. William hevði langabbinn kortini sínar serheitir. Hann kundi vera nokk so grovur í munnum og kundi eisini vera nokk so einaráðandi. Hann var rættuliga páfallin. Sonurin Andreas William var hansara hjartabarn, meðan hann helt minni um sonin Frants, sum tó seinni kom at gerast partur í fyrítøkuni. Ein sonur var Johan. Hann varð trýstur av pápanum at gerast skipari á skipinum hjá fyrítøkuni ”Frederiksvaag”, uttan at hann hevði serligan hug til tess.

So merkiligt sum tað ljóðar hevði systirsonurin Rudolf Andersen heldur ikki nakra høga stjørnu hjá gamla, hóast hann fyri ein stóran part var fremsta álit hjá Restorff fyrítøkuni. Umframt nevndu synir áttu Restorff hjúnini døturnar Helene og Henriette. Tey fáa øll seinni umrøðu í hesi røð.

Húsini hjá M.C. Restorff við Áarvegin, sum vóru tikin niður í 1904